

Ocena sytuacji majątkowo – kapitałowej na podstawie wstępnej analizy bilansu oraz rachunku zysków i strat

Analiza bilansu

Analiza bilansu jest integralną częścią analizy finansowej i dzieli się na analizę wstępną i wskaźnikową. Istotą wstępnej analizy bilansu jest badanie zmian i proporcji poszczególnych pozycji bilansu oraz wskazanie jaki mają wpływ na gospodarkę finansową przedsiębiorstw.

Analiza struktury kapitałowo – majątkowej jest jednym z elementów badania analizy struktury bilansu. Struktura majątku informuje o sposobie zaangażowania kapitału przedsiębiorstwa. Jest ona uzależniona między innymi od rodzaju prowadzonej działalności, efektywności wykorzystania środków gospodarczych. Struktura kapitału natomiast określa sytuację finansową przedsiębiorstwa, wielkość zaangażowania kapitału obcego oraz stopień jego ryzyka [E. Kurtys (red.): Analiza ekonomiczno-finansowa przedsiębiorstwa..., op. cit., s. 28].

Ważnym elementem analizy bilansu jest badanie relacji między strukturą majątku (z podziałem na majątek trwały i obrotowy) a strukturą źródeł jego finansowania (z podziałem na kapitał stały i krótkoterminowy). Relacja ta pozwala ocenić, czy stosowany sposób finansowania majątku sprzyja utrzymaniu równowagi finansowej przedsiębiorstwa, tzn. określa, czy w przedsiębiorstwie została zachowana „złota reguła finansowania”. Zgodnie z tą regułą majątek trwały powinien być w pełni sfinansowany kapitałem stałym, na który składa się kapitał własny i zobowiązania długoterminowe a majątek obrotowy – zobowiązaniami krótkoterminowymi. Należy przy tym

zaznaczyć, że przy braku w spółce zadłużenia długoterminowego kapitał stały równy jest kapitałowi własnemu. Nie dostosowanie się do tej zasady, a nawet tylko częściowa jej realizacja (finansowanie majątku trwałego krótkoterminowym kapitałem obcym) grozi zachwianiem równowagi finansowej przedsiębiorstwa i może prowadzić do jego upadłości.

Dopuszcza się również możliwość pokrycia części majątku obrotowego kapitałem stałym. Część kapitału stałego finansująca majątek obrotowy nazywana jest kapitałem obrotowym netto lub kapitałem pracującym [E. Kurtys (red.): Analiza ekonomiczno-finansowa przedsiębiorstwa..., op. cit., s. 29].

Wstępna analiza bilansu zostanie zaprezentowana na bazie danych zawartych w tabeli 7. Przedstawiono tam bilans spółki ESPEBEPE sporządzony na dzień 31 grudnia w trzech kolejnych latach jej funkcjonowania, wskaźniki dynamiki, jak również wskaźniki struktury majątku i źródeł jego finansowania.

[Tabela 7 przedstawia dynamikę i strukturę majątku oraz źródeł jego finansowania w latach 1996–1998, pokazując zmiany w aktywach i pasywach firmy oraz analizując wzrosty i spadki poszczególnych elementów. Wartości w tabeli wyrażone są w tysiącach złotych, a obok nich zaprezentowane są wskaźniki struktury w procentach oraz zmiany w poszczególnych latach w postaci różnic wartości oraz procentowych zmian.

W kategorii aktywów, majątek trwały wzrósł z 837 tys. zł w 1996 roku do 2730 tys. zł w 1997 roku, a następnie spadł do 2575 tys. zł w 1998 roku. Pomimo tego spadku, strukturalnie majątek trwały wzrósł w procentach z 4,23% w 1996 roku do 7,51% w 1997 roku, a następnie spadł do 3,93% w 1998 roku. Wartość zapasów wzrosła z 10,443 tys. zł w 1996 roku do 17,575 tys. zł w 1997 roku, a następnie spadła do 8,952 tys. zł w 1998 roku. Należności i roszczenia również wzrosły znacząco, z 3,320 tys. zł w 1996 roku do 8,023 tys. zł w 1997 roku, a następnie do 47,441 tys. zł w 1998 roku. Środki pieniężne wzrosły z 5,153 tys. zł w 1996 roku do 7,607 tys. zł w 1997

roku, a następnie spadły do 5,556 tys. zł w 1998 roku.

W kategorii pasywów, kapitały własne wzrosły znacząco, z 2,619 tys. zł w 1996 roku do 9,501 tys. zł w 1997 roku, a następnie do 17,168 tys. zł w 1998 roku. Szczególnie wyraźny wzrost dotyczył kapitału podstawowego, który wzrósł z 2,425 tys. zł w 1996 roku do 6,000 tys. zł w 1997 roku, a następnie do 12,000 tys. zł w 1998 roku. Z kolei kapitały obce, głównie w postaci zobowiązań krótkoterminowych, wzrosły z 17,186 tys. zł w 1996 roku do 26,874 tys. zł w 1997 roku, a następnie do 48,391 tys. zł w 1998 roku, co pokazuje rosnącą zależność firmy od zewnętrznych źródeł finansowania.

Zmiany te wskazują na znaczący wzrost aktywów oraz kapitałów własnych firmy w badanym okresie, ale także na znaczną ekspansję zobowiązań, szczególnie krótkoterminowych, co może świadczyć o większym ryzyku finansowym firmy. Spadek wartości zapasów w 1998 roku może sugerować optymalizację procesu zarządzania zapasami, podczas gdy wzrost należności może świadczyć o większym zaangażowaniu w sprzedaż kredytową. Ponadto, wzrost pozostałych zobowiązań, zwłaszcza związanych z dostawami i usługami, może sugerować rosnącą zależność od dostawców oraz zwiększone koszty operacyjne firmy.] [opracowanie własne na podstawie sprawozdań finansowych spółki ESPEBEPE – Holding S.A.]

Z przedstawionych w tabeli 7 danych wynika, że spółka powiększyła swój majątek. Na koniec 1998 roku wzrósł on w stosunku do 1996 roku o 45.754 tys. zł. (tj. 0 231,02 %), w tym majątek trwały o 1.738 tys. zł, a majątek obrotowy o 44.016 tys. zł. Dynamika wzrostu majątku trwałego była niższa (207,65 %) od dynamiki wzrostu majątku obrotowego (232,05 %). W rezultacie jego udział w majątku ogółem na przestrzeni lat spadł z 4,23 % na koniec 1996 roku do 3,93 % na koniec roku 1998.

Najwyższą wartość majątku trwałego firma wykazała w 1997 roku. Wzrost ten nastąpił w wyniku zakupu sprzętu komputerowego oraz

wyposażenia do nowo powstałych placówek handlowych (biur, hal sprzedażowych) w Gdańsku i w Szczecinie.

Ponadto w aktywach w 1998 roku pojawiła się pozycja „należności długoterminowe”, które w latach 1996-1997 nie występowały.

Przyrost majątku obrotowego w 1998 roku wynikał ze wzrostu należności. Stanowiły one 72,36 % wartości aktywów ogółem i obejmowały należności z tytułu dostaw, należności od budżetu i ZUS-u. W poprzednich dwóch latach gros majątku obrotowego stanowiły zapasy. Ich udział w majątku ogółem wynosił około 50 %, podczas gdy udział należności nie przekraczał 23 %.

Wysoką dynamikę wykazały rozliczenia międzyokresowe. Wzrosły one na koniec 1998 roku w porównaniu ze stanem na koniec 1996 roku o 1.890,38 % (tj. o 983 tys. zł). Jednakże ich udział w majątku obrotowym stanowił zaledwie 1,58% i nie one decydowały o wzroście tej grupy aktywów.

Wzrost majątku obrotowego o 232,05 % przy wzroście sprzedaży netto o 507,95% (por. rachunek wyników tabela 10) świadczy o efektywniejszym jego wykorzystaniu. Poprawa efektywności wykorzystania majątku obrotowego znajdzie odbicie w obniżce kosztów i poprawie wyniku finansowego.

Z analizy dynamiki pasywów wynika, że w badanych latach, tj. 1996-1998, kapitał Spółki zwiększył się tak samo jak jego majątek o 231,02 %. Przy czym kapitał własny zwiększył się o 555,52 %, a kapitał obcy o 181,57 %. Mimo tak dużego wzrostu kapitału własnego, jego udział w źródłach finansowania jest nadal niewielki.

Udział kapitału własnego w pasywach ogółem wzrósł z 13,22 % na koniec 1996 roku do 26,19 % na koniec 1998 roku. Kapitał własny zwiększył się w wyniku zatrzymania w przedsiębiorstwie wypracowanego zysku. Zysk netto w 1998 roku wyniósł 3.876 tys. zł. i stanowił 22,56 % kapitału własnego.

Przy ogólnym wzroście obcych źródeł finansowania w 1998 roku nastąpił spadek o 12,78 % kredytów i pożyczek krótkoterminowych.

Największą dynamikę wzrostu w kapitale obcym wykazały zobowiązania z tytułu dostaw i usług. W 1998 roku stanowiły one 45,34 % pasywów ogółem. Udział tych zobowiązań w pasywach spadł z 56,03 % na koniec 1996 roku do 27,63 % w 1997 roku i 45,34 % w 1998 roku.

Wysoką dynamikę wzrostu wykazały również fundusze specjalne. Wzrosły one na 31 grudnia 1998 roku w porównaniu ze stanem na 31 grudnia 1996 roku o 930,43 %. Jednak ich udział w pasywach ogółem był niewielki i stanowił 0,36 %.

[Tabela 8 przedstawia źródła finansowania majątku Spółki ESPEBEPE w latach 1996–1998, w tym zmiany w kapitałach oraz zobowiązaniach, a także obliczenia zmiany stanu w procentach pomiędzy rokiem 1996 a 1998. Zawiera ona szczegółową analizę struktury pasywów firmy, w tym kapitałów własnych, kapitału stałego, majątku trwałego oraz kapitału pracującego.

Pasywa ogółem w 1996 roku wynosiły 19 805 tys. zł, a w 1997 roku wzrosły do 36 375 tys. zł, co stanowiło wzrost o 83,67%. W 1998 roku pasywa ogółem wyniosły 65 559 tys. zł, co oznaczało wzrost o 231,02% w porównaniu do 1996 roku. Zobowiązania ogółem wzrosły z 17 186 tys. zł w 1996 roku do 26 874 tys. zł w 1997 roku, a następnie do 48 391 tys. zł w 1998 roku, co stanowiło wzrost o 181,57% w porównaniu do 1996 roku. Warto zauważyć, że wzrost zobowiązań jest głównym czynnikiem wzrostu pasywów ogółem.

Kapitał własny, który stanowi różnicę między pasywami ogółem a zobowiązaniami ogółem, wzrósł z 2 619 tys. zł w 1996 roku do 9 501 tys. zł w 1997 roku, a następnie do 17 168 tys. zł w 1998 roku. Zmiana kapitału własnego wyniosła 555,52%, co świadczy o dużym wzroście wartości kapitałów własnych firmy. Kapitał stały, który jest równy kapitałowi własnemu w tym przypadku,

zwiększył się o tę samą wartość.

Majątek trwały Spółki wzrósł z 837 tys. zł w 1996 roku do 2 730 tys. zł w 1997 roku, a następnie spadł do 2 575 tys. zł w 1998 roku. Spadek wartości majątku trwałego wyniósł 207,65%, co może wskazywać na jego deprecjację lub mniejsze zaangażowanie w aktywa trwałe w 1998 roku.

Kapitał pracujący, który oblicza się jako różnicę między aktywami obrotowymi a zobowiązaniami krótkoterminowymi, wyniósł 1 782 tys. zł w 1996 roku, 6 771 tys. zł w 1997 roku, a w 1998 roku osiągnął wartość 14 593 tys. zł. Zmiana kapitału pracującego wyniosła 718,91%, co świadczy o znaczącym wzroście środków dostępnych na bieżącą działalność operacyjną firmy.

Podsumowując, analiza tabeli pokazuje, że w latach 1996–1998 Spółka ESPEBEPE znacząco zwiększyła wartość swoich pasywów oraz kapitałów własnych, a także poprawiła swoją sytuację finansową w kontekście kapitału pracującego. Jednakże, wzrost zobowiązań może wskazywać na większe zaangażowanie firmy w zewnętrzne źródła finansowania.] [opracowanie własne na podstawie tabeli 7]

Wzrost zobowiązań krótkoterminowych o 181,57 % w zestawieniu ze wzrostem majątku obrotowego o 232,05 % świadczy o poprawie równowagi finansowej przedsiębiorstwa. Struktura kapitałowo – majątkowa w latach 1996-1998 spółki ESPEBEPE znacząco się poprawiła. Potwierdzają to wskaźniki zestawione w tabeli 9.

[Tabela 9 przedstawia wskaźniki struktury kapitałowo-majątkowej w latach 1996–1998, które obrazują proporcje różnych rodzajów kapitałów w finansowaniu majątku trwałego, obrotowego oraz ogólnego, a także udział kapitału pracującego w strukturze finansowania.

Pierwszy wskaźnik, pokrycie majątku trwałego kapitałem własnym, wyraża stosunek kapitału własnego do wartości majątku trwałego. W 1996 roku wskaźnik wynosił 3,13%, a w 1997 roku wzrósł do 3,48%. W 1998 roku wskaźnik ten wyniósł 6,67%.

Wzrost wartości wskaźnika wskazuje na poprawę sytuacji firmy w zakresie finansowania majątku trwałego własnymi środkami, co może świadczyć o stabilniejszej strukturze finansowej w 1998 roku.

Pokrycie majątku obrotowego kapitałem krótkoterminowym to wskaźnik, który pokazuje, w jakim stopniu kapitał krótkoterminowy (np. zobowiązania krótkoterminowe i kapitał pracujący) finansuje aktywa obrotowe. Wartości tego wskaźnika w latach 1996–1998 wynosiły kolejno 90,60%, 79,87% i 76,83%. Spadek wartości tego wskaźnika wskazuje na zmniejszający się udział kapitału krótkoterminowego w finansowaniu majątku obrotowego, co może sugerować większą stabilność finansową, gdyż firma może być mniej zależna od finansowania długoterminowego w krótkim okresie.

Kolejny wskaźnik, udział kapitału pracującego w finansowaniu majątku ogółem, przedstawia udział kapitału pracującego (różnica między aktywami obrotowymi a zobowiązaniami krótkoterminowymi) w ogólnym majątku firmy. Wartości wskaźnika wynosiły 9,00% w 1996 roku, 18,61% w 1997 roku i 22,26% w 1998 roku. Wzrost tego wskaźnika oznacza, że firma w coraz większym stopniu finansuje swoje aktywa ogółem kapitałem pracującym, co może świadczyć o poprawie płynności finansowej i większej niezależności finansowej.

Ostatni wskaźnik, udział kapitału pracującego w finansowaniu majątku obrotowego, obrazuje, jaki procent aktywów obrotowych jest finansowany kapitałem pracującym. W 1996 roku wskaźnik wyniósł 9,39%, w 1997 roku 20,12%, a w 1998 roku 23,12%. Wzrost tego wskaźnika sugeruje, że firma w coraz większym stopniu finansuje swoje aktywa obrotowe za pomocą kapitału pracującego, co może poprawiać jej płynność operacyjną i efektywność wykorzystania kapitału obrotowego.

Podsumowując, analiza wskaźników struktury kapitałowo-majątkowej w latach 1996–1998 wskazuje na poprawę sytuacji finansowej firmy, zarówno w zakresie finansowania majątku

trwałego kapitałem własnym, jak i w zakresie wykorzystania kapitału pracującego w finansowaniu aktywów. Jednakże, spadek wskaźnika pokrycia majątku obrotowego kapitałem krótkoterminowym może sugerować większą stabilność finansową, a niekoniecznie większą zależność od krótkoterminowych źródeł finansowania.] [opracowanie własne na podstawie tabel 7 i 8]

Majątek trwały Spółki jest w pełni sfinansowany kapitałem stałym przez cały okres, co oznacza zachowanie „złotej zasady bilansowej”.

Oceniając wskaźniki pokrycia majątku kapitałem stałym nasuwa się wątpliwość, czy ów majątek trwały nie jest zbyt mały i przypadkiem nie wpływa hamująco na prawidłowy rozwój badanej spółki.

Jeśli szukają Państwo pomocy w napisaniu własnej pracy - potrzebują Państwo fachowych konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](#) - profesjonalna pomoc w pisaniu prac w granicach prawa.